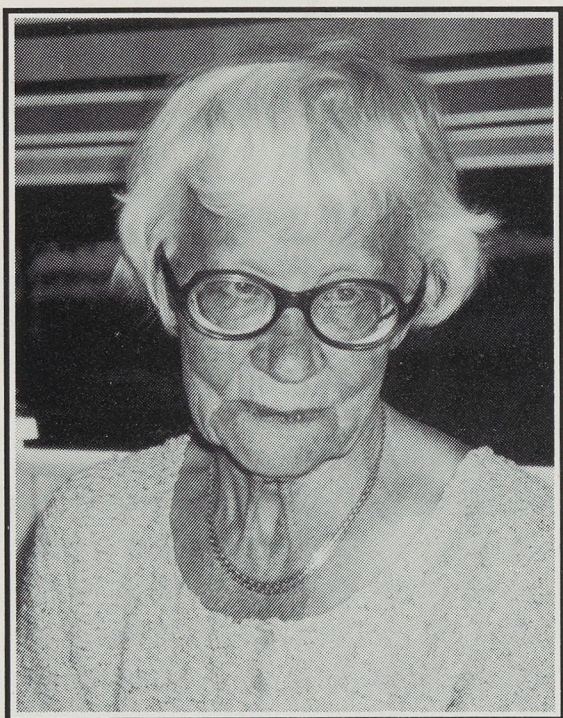

Tankar vid köksbordet

*Samlade dikter av Berta Lundqvist
Kågbo/Hedesunda 1995*

Berta Lundqvist

Berta Lundqvist föddes 1904 i Hjulsjö som ligger nästan mitt i Bergslagen, mellan Hällefors och Nora. Hon ingick i en syskonskara som bestod av åtta barn. När Berta var två år miste de sin mor och skingrades åt olika håll. Som brukligt var hamnade syskonen hos olika släktingar. Trots att den tidens kommunikationer mestadels bestod av hästskjutsar, höll syskonen kontakt med varandra .

Vid 18-årsålder flyttade Berta till Falun där hon fick arbete hos en familj som ägde en begravningsbyrå. Det var här kärleken kom in i bilden. En dag kom en yngling som var släkt med familjen på besök. Det var Bernhard Lundqvist från Kågbo i Hedesunda och tycke uppstod .

Berta följde med Bernhard till Kågbo och 1928 stod bröllopet. Efterhand fick de två barn, dottern Berit och sonen Berthold.

Bernhard drev under några år den lilla verkstad för tillverkning av likkistor som han övertagit av sin far. Här kom Bertas praktiska färdigheter väl till pass när det gällde såväl klädsel av kistor som svepning av de avlidna.

1986 avled Bernhard och Berta bodde ensam kvar i huset i Kågbo till 1994, då hon flyttade till Backavägen i Hedesunda.

Berta har skrivit i hela sitt liv och publicerats i såväl lokalpressen som andra tidningar. En av hennes dikter finns med i diktsamlingen "Ur svenska hjärtans djup".

I år - 1995 - fyller Berta 91 år och stortrivs med gamla, såväl som nya, vänner i Hedesunda.

En liten täppa har hon att odla på och där ser hon till att det dyker upp såväl blomster som potatis när den tiden kommer.

Vår lilla by

*Det är afton vid stugan i skogens bryn
där jag sitter så trygg vid min härd
Sista strålarna sol faller just över byn
där vi lever i vår lilla värld.*

*Här händer ej mycket som är utav vikt
hit det brusande jäktet ej når
Men här trivs vi bäst och här skall våra barn
fortsätta när vi ej mer förmår.*

*Våra fäder här bott sen långt svunnen tid
tog sin bärgning ur älv och från skog
Bröto tegarna upp som idag bära skörd
men nu köres med traktor och plog.*

*Men du sentida barn, förvalta ditt arv
så att tegarna ej gror igen
Att ej koskällan tystnar och storskog på nytt
tar tillbaka sin gamla domän.*

*Må vår by finnas kvar invid Dalälvens strand
lika länge som allting består
Hur än tiderna växla med mörker och ljus
hembygds kärleken aldrig förgår.*

Kågbotrall

*Sjung och tralla, nu kommer våren
med sol och värme, med fågelsång
Det gror och knoppas i alla snåren
slut är vintern, så kall och lång.*

*Vår lilla by den har gamla anor
och många minnen från forna dar
Fast livet då gick väl andra banor
vi hört berättas om hur det var.*

*Och dessa minnen vi varsamt gömma
att föras vidare till nästa led
De gamlas gärning vi ej får glömma
så bildas länkar i livets led.*

*När våren åter drar över landen
är gott att leva i alla fall
Och nu vi räcka varandra handen
tillsammans nynnande en Kågbotrall.*

Kyrkstigen

Smal och krokig slingrar här stigen
som till fädrens kyrka leder fram
Skarorna den vandrat i forndomtiden
män och kvinnor av idog stam.

Gick i ungdomsda'r så glad i sinne
för att träffa nå'n på kyrkans vall
Som man länge haft uti sitt minne
ingen vet ju vad som hända skall.

Tvenne människor se'n stigen vandra
för att bliva ett vid prästens ord
Dela allt i livet med varandra
sköta hem med barn och skog och jord.

Trötta efter veckans tunga möda
då till helgedomen längtan står
Bära fram ett tack för bärgad gröda
ro och vila man för själen får.

Så till slut man föres sista gången
hän mot vilan invid templets mur
Slut är mödan, tystnad också sången,
livet gått sin gång i moll och dur.

Viforsen

Skogens sus
och vindens sus
blev till en symfoni
I vårens da'r så hög och klar
så brusande och fri.

I sommarn's da'r
så skönt det var
att höra forsens sång
Så rastlöst yr,
den färden styr,
mot havet går dess gång.

Det led mot höst
och forsens röst
alltmera nedstämd blev
Hans köld och is
på många vis
sin årstid nu beskrev.

I vinterns tid,
med stilla frid,
den bjöd sin melodi
Snart är det vår,
då vågen slår
igen så glad och fri.

Men den blev tyst,
ej mer ett knyst,
det höres till vårt hus
Det blev så att,
till kilowatt,
du togs till kraft och ljus.

Min barndoms skog

*Min barndomsskog med milrök över bergen
du följer mig igenom livets år
På hösten prunkande och grann i färgen
så ljus och lekande var livets vår.*

*Du svalka ger i heta sommark dagar
Linnéa växer där och skogsviol
Svamp och bär vi plocka kan i skog och hagar
där fåglar kvittra och där göken gol.*

*En tillflyktsort förvisst i i vinterns tider
när drivan ligger gnistrande och vit
Så lekande och lätt då skidan glider
från stadens rök och kvalm - man längtar dit.*

*En lekplats hade vi i skogens glänta
så oskuldsfull och rolig leken var
När kvällen kom, med spänning stor vi vänta,
att höra sagorna av kolarfar.*

*Och tiden gick, en dag vid altarrunden,
jag stod förundrad och förväntansfull
Då var det smyckat där med björk från lunden
och genom fönstret lyste solens gull.*

*För brud och brudgum hämtades en krycka
från skogens sal, den finaste som fanns
Den skulle enligt sägen bringa lycka
och hela livet bli liksom en dans.*

*Så följer du igenom livets skiften
tills afton skymmer - då tror jag nog
Att det skall smyckas också uppå griften
med gröna kvistar från min barndomsskog.*

Hemsamariten

Nu med glädje vi gå
till den uppgift vi fått
att den fylla så gott vi förmå
Om än sysslan syns ringa
som föll på vår lott
vill vi göra vårt bästa ändå

Det räknas en gång, för hög som låg,
vad som återfinns innerst därinne
Vi går till vårt arbete glad i håg
och tålamod fyller vårt sinne.

Vi går till de gamla
de trötta och små,
som behöver vår hjälp och vårt stöd
De som drabbats av sjukdom
och nu ej förmå
ordna sitt dagliga bröd.

För dem tiden blir lång
och de minns mången gång
hur de arbetat sig fram genom livet
Nu åren har gått och håret bli'tt grått
och ingenting tar man för givet.

På flottarpasset

*Det växte i den stora skog
en fura stolt och rak
Men så en dag den stormen tog
den föll med dån och brak.
Så höggs den upp en vinterdag
som frostig var och vit
Den kördes ner till älvens strand
just nu den hunnit hit.*

*Jag stoppar den för en minut
med flottarhaken min
Vad skall du bli vid resans slut
när du nått hamnen din?
En planka kanske fin och vit
som kläda skall ett hus
Måhända nå'n att trampas på
av sko med jord och grus.*

*Vad än det blev av furan
som i skogen stod så rak
Till nytta kom den alltid
det är en given sak.
Du människobarn som färdas fram
i livets flottningsled
Ditt bästa gör, till nytta var,
så har ditt sinne fred.*

Då och nu

*F*arfars far han vandrar fram i hyttgånga'n
på ryggen ligger säcken "nalit" tung
Pustande han han håller uppe ångan
plockar bär bland lingonris och ljung.

*H*an "kuxar" upp och tänker glad i hågen
"onalig" rikedom jag uppå ryggen bär
Så många goda kakor det skall bli av rågen
som jag fått för styrkan min - en så'n "Häsenkär".

Det "nåkligt" var på gamla goda tiden
den "slångra" fram med släp och slit
Och "assint" hjälpte "örگا", vara gniden,
man "glösa" för varenda liten bit.

Bekymmersfritt vi hämtar nu pensionen
den kommer varje månad till vår dörr
Den gamla tiden "kärver" var i tonen
och många hade svårt som levde förr.

Linets saga

Ett litet obetydligt frö
i jorden lades ner
Det var en ljuvlig dag i maj
hör här vad hände mer.

En solig dag på sommaren
jag gick förbi ett land
Det lyste blått som
himmelen
likt våg som slår mot strand.

Där blommar linet i sin glans
det fröjd för ögat är
Dess like finns ej någonstans
det mycket oss beskär.

Ur jorden plantan ryckes upp
när det blir skördetid
Man först tar vara
på dess knopp
som göms till vårens tid.

I sjön den den sedan
sänkes ner
att ligga lagom tid
Se'n häcklas, skäcktas,
mycket mer
av arbete och id.

Vid spinnrocks surr
av flitig hand
det spinns en tråd så fin
Dess färg är som från
solens land
och namnet det är lin.

Vävstolen se'n togs i bruk
så hastigt skytteln for
Det växte fram en
vacker duk
Förnöjelsen var stor.

När se'n det dukas
skall till fest
månadens julekväll
Den fina duken passar bäst
av lin - en vacker dräll.

Ett litet obetydligt frö
i jordens mjuka famn
Sin uppgift fyllt, kan aldrig dö
och nytta är dess namn.

I vävstolen

Så vit ligger varpen och väntar
på inslagets skiftande tråd
Skall den bli mörk och dyster
eller skimrande röd min bård.

Så växlar våra levnadsdagar
från ljust och till gråaste grått
Den ena är solomfluten
den andra blott tårar fått.

Försök att till glädje vara
och sprid lite sol där du går
På vänliga orden ej spara
av detta du själv glädje får.

En gång är vår livsväv färdig
och klipps från bommen ner
De ljusa inslagen minns dig
de lysa sen du ej finns mer.

Årets gång

Det är guld i mitt fönster
sommaren tar farväl
Med sitt grannaste mönster
livar den öga och själ.

Bär bilden i minnet
vid höstdagar regntungt grå
Behåll ditt solsken i sinnet
- allting blir lättare då.

Det är is på mitt fönster
och ute en bitande vind
Snökristaller har mönster
kylan ger rosor på kind.

Vårvind leker mot rutan
himlen allt klarare blå
Ej kan man leva förutan
nå't skönt att vänta på.

Så kommer då sommarens
dagar
soliga, varma igen
Vi går genom grönskande
hagar
och gläds åt levnaden.

Året gick så sin rund
dagarna skiftande var
En gåva är varje sekund
men den kan vi ej hålla kvar.

Mot söder

Jag såg vildgässens plog
emot söder den drog
och det vemodigt känns
i mitt bröst
Emot solen den drar
men vi stannar kvar
Det blir kyla, mörker
och höst

Men dock hoppet består
det skall åter bli vår
och då får vi se dem igen
Och vi hälsar dem glatt
ty då veta vi att
- Sommaren- nu
kommer den.

Så vårt liv växlar om
ena dagen som kom
bjöd på glädje av alla
de slag
Se'n den andra blev grå'
men det hela ändå
jämnar ut sig
från dag och till dag.

Koversta

Jag gick över tunet i
Koversta by
en stilla högsommardag
Och såg som i en
vacker vy
de gamla husens rad.

Här bodde ett släkte
idogt och starkt
de odlade upp sin teg
Så grönskade det som var
sten och kargt
gav bärkning åt den
som var seg.

Men lugnet tog slut,
ofärden kom,
från byn de motades bort
Av höga herrar vräktes dom
med hot och poliseskort.

Om detta vi hört berättas idag
om budet som ej lästes på
Den gamla tiden gav
hårda slag
var inte så god ändå.

Nu blomstrar åter Koversta
by
där hålles nu Hembygdsfest
Grann ligger byn under
himmelens sky
det är där vi trivas som bäst.

Tankar vid Backaåkern

*På uteplatsen här där jag bor
jag sitter och tittar på Vallerängs kor
Som ligger och dåsar i solens sken
och sträcker ut sina långa ben.*

*Tänk om man vore en ko ändå
då behövde man inte så mycket förstå
Ej ha bekymmer för kommande da'r
det verkar behagligt - den saken är klar.*

*Men då blev det ju bara att ligga still'
och inte få göra alls som man vill
Som människa är man ju ändå fri
att själv få bestämma hur det skall bli.*

Skimmer

*Diamanter i skimrande rad
jag såg från mitt fönster
De lyste och gjorde mig glad
så fint var deras mönster.*

*Vet du vad detta nu var
små vattendroppar bara
i morgonsolen klar
på klädstrecket glittrande underbara.*

*Så kan de enklaste ting
glädja öga och sinne
Förgylla vardagens grå
stanna som ljus i ens minne.*

*Behåll då i minnet kvar
det ljusa du finner
Det ger styrka i kulna da'r
minns att solen aldrig försvinner.*

Lycka

Att äga en vän som allt förstår
när du är jublande glad
eller faller en tår
I medgångens da'r
eller motgångens år
få känna den vänskap som alltid består

Höst

November har skymningsdagar
jorden tar vilotid
Följer naturens lagar, arbete, strävan,
vila och frid
Så människolivet förflyter
barndom, ungdom, mognad och höst
När krafterna småningom tryter
vila oss väntar som tröst.

Allhelgona

Vi tänder ett ljus i den stilla kväll
som en hälsning till den som gick bort
Och lämnade platsen i hemmets tjäll
där tomrummet blev så stort.

Så vila i frid våra kära
från sjukdom och mödans år
Den är så fjärran dock nära
den stig där vandraren går.

Tankar i kvällningen

Sommaren gått till vila
vaggad av höstens ro
Mot vintern dagarna ila
vad väntar oss sedan
mån'tro.

Jo, att våren åter skall
komma
med solljus och fågelsång
Marken skall åter blomma
efter vintern kall och lång.

Så är ju människans
dagar
fyllda av glädje en del
Andra vi bara beklagar
då allting tycktes gå fel.

För att rätt uppskatta
det goda som vi fått
Både gråta och skratta
det är vår arvelott.

Det kvällas

Dagen och kvällen mötas
i skymningens stund
Snart är det dags att sova
då möter vi John-Blund.

För en del var dagen rolig
arbetsam för en del
Andra ensamma sitter
med längtan som arvedel.

Men hur än dagen varit
aldrig kommer den igen
Var glad åt den tid du
har den
och gör då ditt bästa
min vän.

Höstdag- jämning

De fallande höstlöv granna
till jord skall de bli i en hast
De fick ej på grenen stanna
där de satt så säkert fast.

En gång likt gulnande bladen
vår livstid nått sitt slut
En länk vi bli i raden
av dem som man minns
se'n förut'.

Längtans blå blomma
från ungdomens da'r
blir kvar invid livsvägens kant
Lyser upp de dagar som var
med hoppets blå färg så grant.

Utsikt från Backaåkern februari 1995

Backaåkern skiftar i färg
på sommaren lyser den grön
som ärg
Just nu är den randig
av jord och tö
förr var den gnistrande
vit av snö
Alltid ligger den lika fin
när jag tittar ut genom
min gardin.

När solen går upp är
himlen röd
samma färg som
aftonsolens glöd
Från mitt fönster allt detta
jag kan se
och mycket mer som här
kan ske
Skator och kajor letar
efter korn
och längst därborta
skymtar kyrkans torn.

Vårens fåglar kommer i hast
och tar på Backaåkern en rast
Än är det långt kvar
kan jag tro
till platsen där de bygger bo
Vi önskar lycka till på deras färd
till solljusa natters värld.

Blåsippan

Vinterns vita täcke vi nyss åt sidan lagt
nu väntar vi på våren med all dess blomsterprakt
Den första lilla sippan kärast är ändå
när den blygsamt tittar upp
med färgen "hoppets blå".

Av blomman kan vi lära
att vad oss hända må
Det som känns tungt att bära
och när dagarna blir grå
då ser vi upp mot ljuset
och krafter får på nytt
Det som var kallt och fruset
blir vårligt blomsterprytt

*Berta Lundqvist har tillägnat
Berit Jönsson, Hedesunda,
den här dikten.*

Backaåkern maj 1995

*I*dag ligger Backaåkern vit
vädret växlar hit och dit
Grön och grann låg åkern igår
vi trodde alla det var vår.

*M*en vintern återkom med hast
den bara tog en liten rast
Sippor små som tittat opp
gömmor nu båd blad och knopp.

*S*å är ock livet för människobarn
roligt och glatt den ena da'n
Den andra kan vara dyster och grå
glädjen och sorgen tillsammans gå.

Det hela nog sin mening har
kulna likväl som soliga da'r
Om vi sätter värde på livet vi fått
och gör vårt bästa blir slutet gott.

Tjädertuppen

Stackars tupp, som kom så fel
när han skulle ut på sitt kärleksspel
Hamnade istället mitt i en by
där rädda människor för honom fly
Hoppas han hittar hem till sin skog
villig partner väntar nog
Livet går åter sin jämna lunk
i vårnattens förföriska siss och klunk.

Men han kom aldrig hem till sin skog
krockade med en bil och dog
Kanske slutade så hans ystra lek
i grytan som söndagsstek.

